Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0250

Provedba i ostvarivanje ciljeva održivog razvoja uoči političkog foruma na visokoj razini 2026.

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2026. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja uoči političkog foruma na visokoj razini 2026. (2025/2248(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 3. stavak 5. Ugovora o Europskoj uniji te članak 208. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u Vijeću, Europskog parlamenta i Komisije od 7. lipnja 2017. naslovljenu „Novi europski konsenzus o razvoju – naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost”[1],

– uzimajući u obzir Odluku (EU) 2022/591 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.[2],

– uzimajući u obzir prvo dobrovoljno preispitivanje provedbe ciljeva održivog razvoja koje je proveo EU te koje je 19. srpnja 2023. predstavljeno UN-u;

– uzimajući u obzir izvješće Eurostata naslovljeno „Sustainable development in the European Union – monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2025 edition” („Održivi razvoj u Europskoj uniji – izvješće o praćenju napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja u kontekstu EU-a – izdanje 2025.”), objavljeno 4. lipnja 2025.,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a br. 70/1 naslovljenu „Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.”,

---

1 SL C 210, 30.6. 2017., str. 1.
2 SL L 114, 12.4.2022., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

koja je usvojena na sastanku na vrhu UN-a o održivom razvoju održanom 25. rujna 2015. u New Yorku te kojom su uspostavljeni ciljevi održivog razvoja,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o biološkoj raznolikosti (UNCBD) i Globalni okvir za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala, dogovoren u prosincu 2022. na 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti,

– uzimajući u obzir Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015. – 2030., koji su 18. ožujka 2015. donijele države članice UN-a na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a o smanjenju rizika od katastrofa,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. svibnja 2021. naslovljenu „Put prema zdravom planetu za sve – Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla” (COM(2021)0400) i njezine priloge,

– uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Pariški sporazum usvojen na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21) u Parizu 12. prosinca 2015.,

– uzimajući u obzir Izvješće UN-a o ciljevima održivog razvoja za 2025.,

– uzimajući u obzir sastanak na vrhu o ciljevima održivog razvoja 2023., održan u rujnu 2023. tijekom tjedna na visokoj razini Opće skupštine UN-a,

– uzimajući u obzir sastanak na vrhu o budućnosti održan 22. i 23. rujna 2024. u New Yorku, njegov ishod, Pakt za budućnost, u kojemu se utvrđuje 56 obvezujućih mjera za ubrzavanje i financiranje održivog razvoja, te dva priloga Paktu za budućnost: Globalni digitalni pakt i Deklaraciju o budućim generacijama,

– uzimajući u obzir Četvrtu međunarodnu konferenciju UN-a o financiranju razvoja, koja se održala od 30. lipnja do 3. srpnja 2025. u Sevilli (Španjolska),

– uzimajući u obzir Deklaraciju s konferencije COP 29 o vodi za djelovanje u području klime, donesenu na 29. konferenciji stranaka UNFCCC-a održanoj 20. studenoga 2024. u Bakuu (Azerbajdžan), koju je podržao EU,

– uzimajući u obzir inicijativu Svjetske zdravstvene organizacije „Jedno zdravlje”,

– uzimajući u obzir izvješće Sveučilišnog instituta UN-a za vodu, okoliš i zdravlje iz siječnja 2026. naslovljeno „Global Water Bankruptcy: Living Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era”

(Globalni bankrot u pogledu vode: život izvan naših hidroloških mogućnosti u razdoblju nakon krize),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. lipnja 2025. naslovljenu „Europska strategija za otpornost vodoopskrbe” (COM(2025)0280),

– uzimajući u obzir svoje rezolucije od 5. listopada 2022. o pristupu vodi kao ljudskom pravu: vanjska dimenzija[3] i od 7. svibnja 2025. o Europskoj strategiji za otpornost vodoopskrbe[4],

– uzimajući u obzir svoje rezolucije od 15. lipnja 2023. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja[5] i od 9. srpnja 2025. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja uoči političkog foruma na visokoj razini 2025.[6],

– uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a br. 64/292 od 28. srpnja 2010. o ljudskom pravu na vodu i sanitarne uvjete i Rezoluciju br. 68/157 od 18. prosinca 2013. o ljudskom pravu na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete te Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava br. 45/8 od 6. listopada 2020. naslovljenu „Ljudska prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete”,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za razvoj i Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane u okviru članka 59. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za razvoj i Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane (A10-0187/2026),

A. budući da Program održivog razvoja do 2030. i njegovih 17 ciljeva održivog razvoja predstavljaju jedini globalno prihvaćen i politički dogovoren okvir za politike utemeljene na dokazima za rješavanje zajedničkih izazova, preusmjeravanje globalnog kompasa prema socijalnoj, gospodarskoj i okolišnoj održivosti te osiguravanje mira i blagostanja za sve ljude;

B. budući da su ciljevi održivog razvoja doveli do poboljšanja više milijuna života u posljednjih 10 godina, pri čemu je više od 100 milijuna djece i mladih ljudi dobilo pristup obrazovanju, stotine milijuna ljudi dobile su pristup vodoopskrbi pitkom vodom,

---

3 SL C 132, 14.4.2023., str. 54.
4 SL C, C/2026/576, 24.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
5 SL C, C/2024/493, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj
6 SL C, C/2026/1441, 31.3.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1441/oj.

sanitarnim uvjetima i električnoj energiji, a pristup električnoj energiji ostvarilo je 92 % svjetskog stanovništva;

C. budući da, iako je u nekim područjima postignut znatan napredak, samo 35 % ciljeva održivog razvoja napreduje prema planu ili pokazuje umjeren napredak, gotovo polovina ih napreduje presporo ili pokazuje tek neznatan napredak, dok je za 18 % ciljeva zabilježeno nazadovanje;

D. budući da trenutačna geopolitička klima i višestruke krize, uključujući oružane sukobe, gospodarski pritisak i međunarodna nestabilnost, energetska kriza, sve veća nestašica vode i veća učestalost suša, trostruka planetarna kriza klimatskih promjena, gubitak biološke raznolikosti i onečišćenje, sve veće nejednakosti, nazadovanje demokracije, sve izraženiji pokreti protiv rodne ravnopravnosti i prava te smanjenje prostora za djelovanje civilnog društva ozbiljno utječu na napredak u postizanju ciljeva održivog razvoja;

E. budući da su, osim manjka financijskih sredstava za ciljeve održivog razvoja, sve veće nejednakosti unutar zemalja i među njima glavna strukturna prepreka postizanju ciljeva održivog razvoja; budući da trenutačne razine globalne potrošnje odgovaraju resursima od 1,8 planeta godišnje, a trenutačne razine potrošnje u EU-u resursima od 3 planeta godišnje;

F. budući da bi EU i njegove države članice trebali i dalje imati ključnu ulogu u promicanju održivog razvoja i multilateralizma temeljenog na UN-u;

G. budući da će se na političkom forumu na visokoj razini 2026. provesti detaljna preispitivanja ciljeva održivog razvoja br. 6, 7, 9, 11 i 17;

H. budući da je pristup zdravstveno ispravnoj i čistoj vodi za piće i sanitarnim uvjetima ljudsko pravo prepoznato Rezolucijom br. 64/292 Opće skupštine UN-a; budući da oko 2,2 milijarde ljudi, uključujući 600 milijuna djece, i dalje nema pristup vodi za piće kojom se sigurno upravlja, da 3,5 milijardi, od čega 1,1 milijardu djece, nema pristup sanitarnim uvjetima kojima se sigurno upravlja, a oko 4 milijarde ljudi suočava se s ozbiljnom nestašicom vode najmanje jedan mjesec u godini; budući da gotovo tri četvrtine svjetskog stanovništva živi u zemljama kategoriziranima kao zemlje s nesigurnom opskrbom vodom ili kritično nesigurnom opskrbom vodom; budući da u EU-u gospodarski gubitci uzrokovani nestašicom

vode dosežu do 9 milijardi EUR godišnje, a pogađaju 30 % Europljana i 20 % teritorija godišnje[7];

I. budući da klimatske promjene predstavljaju veliku prijetnju vodnim resursima i vodnim ekosustavima; budući da će do 2030. globalna potražnja za vodom premašiti dostupne resurse za 40 % i da, prema trenutačnoj stopi potražnje i nedavnim procjenama, svijet neće postići cilj održivog upravljanja vodom najmanje do 2049.;

J. budući da žene i djevojčice snose primarnu odgovornost za vodoopskrbne, sanitarne i higijenske usluge (WASH) te za upravljanje energijom na razini kućanstva; budući da nestašica vode neproporcionalno utječe na žene i djevojčice zbog rodno osjetljivih zdravstvenih potreba, društvenih čimbenika i činjenice da snose primarnu odgovornost za prikupljanje vode i upravljanje njome; budući da se žene i djevojčice suočavaju s većim zdravstvenim rizicima, gubitkom obrazovnih prilika i većom izloženošću rodno utemeljenom nasilju, posebno u područjima pogođenima sukobima i tijekom humanitarnih kriza;

K. budući da se ulaganjem u rodno osjetljive WASH politike i energetske politike snižava rizik od rodno utemeljenog nasilja, smanjuju stope smrtnosti djece i majki, povećava pristup djevojčica obrazovanju, poboljšava kvaliteta obrazovanja koje primaju, unapređuje gospodarsko sudjelovanje žena i njihova egzistencija, ubrzava prelazak na održivu energiju i pomaže u stvaranju otpornih zajednica;

L. budući da više od tisuću djece mlađe od pet godina svakodnevno umire zbog bolesti povezanih s nesigurnim uslugama WASH, kao što je proljev; budući da je za milijune ljudi s invaliditetom izostanak primjerenih usluga WASH znatna prepreka koja podrazumijeva nedostupnu infrastrukturu i stigme koje nanose štetu njihovu zdravlju, sigurnosti i dostojanstvu; budući da će se trenutačna brzina napretka morati udvostručiti kako bi se do 2030. ostvarili ciljevi za univerzalnu pokrivenost škola uslugama WASH;

M. budući da su vodna i energetska infrastruktura zaštićene međunarodnim humanitarnim pravom; budući da je pristup vodi ključan za svrhe koje uključuju upravljanje ekosustavima, poljoprivredu i energiju; budući da se sve češće pojavljuje trend korištenja vode kao sredstva ratovanja, pri čemu strane u sukobu namjerno ili nenamjerno uništavaju vodoopskrbne sustave, kontaminiraju izvore vode i prekidaju opskrbu električnom energijom, što znatno utječe na civilno stanovništvo; budući da je ponovno osiguravanje usluga WASH u zonama sukoba i dalje ključno

---

7 Izvješće Europske agencije za okoliš 07/2024 od 15. listopada 2024. naslovljeno „Europe’s state of water 2024: the need for improved water resilience” (Stanje vode u Europi 2024.: potreba za boljom otpornošću vodoopskrbe).

i može poslužiti kao katalizator za postizanje mira; budući da rudarska industrija i industrijska poljoprivreda zahtijevaju pažljivo upravljanje kako bi se zaštitila dostupnost i kvaliteta vodnih resursa;

N. budući da je Europa svjetski predvodnik u području vodnih tehnologija te države članice EU-a proizvode 40 % svih međunarodnih patenata u području tehnologija povezanih s vodom; budući da zdravi ekosustavi omogućuju poboljšanje kvalitete vode, uz istodobno povećanje otpornosti na klimatske promjene;

O. budući da se u članku 208. UFEU-a navodi da je glavni cilj razvojne suradnje EU-a smanjenje i dugoročno iskorjenjivanje siromaštva;

P. budući da se osobe s invaliditetom suočavaju s većim rizikom od siromaštva zbog ograničenih mogućnosti zapošljavanja i obrazovanja, nižih plaća i viših troškova života; budući da se u Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom naglašava važnost međunarodne razvojne suradnje u uklanjanju arhitektonskih i komunikacijskih prepreka, među ostalim u gradovima, kao ključnog elementa u promicanju njihove profesionalne i socijalne uključenosti;

Q. budući da je ulaganje u djecu i mlade ključno za dugoročni socioekonomski razvoj, stabilnost i smanjenje siromaštva; budući da djeca čine znatan udio stanovništva u zemljama u razvoju i da su posebno osjetljiva na učinke siromaštva, sukoba i ograničenog pristupa osnovnoj infrastrukturi i uslugama; budući da bi se u mjerama povezanima s ciljevima održivog razvoja, među ostalim u područjima kao što su pristup vodi, energiji i infrastrukturi, trebale u većoj mjeri uzeti u obzir stvarne potrebe djece;

R. budući da se smatra da se oko 1,18 milijardi ljudi u svijetu suočava s energetskim siromaštvom, uključujući 685 milijuna ljudi bez pristupa električnoj energiji; budući da energetsko siromaštvo ugrožava pružanje usluga, gospodarski oporavak i izgradnju mira; budući da je održiva energija transformativna mogućnost za poboljšanje otpornosti, smanjenje sukoba, pružanje potpore raseljenom stanovništvu i smanjenje oslanjanja na nestabilnu opskrbu;

S. budući da oko 55 % svjetskog stanovništva živi u urbanim sredinama; budući da, ako se njima dobro upravlja, urbane šume i stabla mogu smanjiti temperaturu zraka za do 8 °C, srezati troškove klimatizacije za do 40 %, smanjiti otjecanje oborinskih voda te poboljšati kvalitetu zraka filtriranjem prašine i onečišćujućih tvari; budući da oko 70 % otpada na svjetskoj razini može nastati u gradovima; budući da loše prakse prikupljanja i upravljanja otpadom uzrokuju onečišćenje zraka i vode, dovode do otpada u moru i doprinose klimatskim promjenama;

T. budući da je nedostatno financiranje glavna prepreka postizanju ciljeva održivog razvoja; budući da i dalje postoji godišnji investicijski jaz od 4 bilijuna USD u pogledu ciljeva održivog razvoja; budući da

su visoke razine duga zemalja s niskim i srednjim dohotkom prepreka ulaganju koje je potrebno za postizanje ciljeva održivog razvoja; budući da je više od polovine zemalja s niskim dohotkom sada prezaduženo ili izloženo visokom riziku od zaduženosti, čime se dovodi u pitanje postizanje ciljeva održivog razvoja; budući da Global Gateway kao strategija za održiva ulaganja može imati ključnu ulogu u ostvarivanju napretka u postizanju ciljeva održivog razvoja; budući da bi naglasak trebalo staviti i na učinkovitost potrošnje i fiskalnu odgovornost;

U. budući da je EU ponovno naglasio svoju nedvosmislenu predanost Programu održivog razvoja do 2030. i njegovim ciljevima održivog razvoja; budući da EU priznaje da treba ostvariti daljnji napredak u pogledu mnogih ciljeva održivog razvoja; budući da suradnja između EU-a i UN-a, među ostalim na razini zemalja, ima ključnu ulogu u postizanju napretka u provedbi ciljeva održivog razvoja, posebno kad je riječ o osjetljivim i složenim okruženjima; budući da se procjenjuje da postizanje oko 65 % ciljeva ovisi o doprinosu lokalnih i regionalnih vlasti;

V. budući da su EU i njegove države članice vodeći donatori službene razvojne pomoći u svijetu; budući da su se EU i njegove države članice kolektivno obvezali odvajati 0,7 % bruto nacionalnog dohotka (BND) za službenu razvojnu pomoć, ali su smanjili svoje obveze u pogledu službene razvojne pomoći s 0,53 % (2023.) na 0,47 % (2024.); budući da je EU utvrdio zajednički cilj za postizanje odvajanja 0,2 % BND-a kao službene razvojne pomoći najmanje razvijenim zemljama, ali je 2023. taj postotak iznosio 0,12 % BND-a; budući da to povijesno smanjenje sredstava neproporcionalno utječe na najmanje razvijene zemlje;

W. budući da je vlada SAD-a donijela niz duboko zabrinjavajućih i štetnih odluka u području međunarodnog razvoja i humanitarne pomoći, prije svega ukidanje većine financiranja za programe u okviru agencije USAID; budući da ti rezovi već narušavaju pristup osnovnim zdravstvenim uslugama, uslugama opskrbe hranom i uslugama zaštite, te se očekuje da će milijune ljudi otjerati u ekstremno siromaštvo te pogoršati humanitarne krize; budući da nedavno provedene analize pokazuju da bi financijski rezovi mogli doprinijeti milijunima smrtnih slučajeva koji se mogu spriječiti, uključujući do 14 milijuna smrtnih slučajeva do 2030., s posebno teškim posljedicama za žene, djecu i druge ranjive skupine;

Trenutačno stanje

1. ponovno potvrđuje svoju snažnu i nepokolebljivu predanost osiguravanju potpune i brze provedbe i ostvarivanju svih ciljeva održivog razvoja; smatra da bi EU trebao ostati u potpunosti predan integraciji ciljeva održivog razvoja u sve svoje politike i zakonodavne inicijative te osiguravanju usklađenosti politika radi održivog razvoja,

istodobno priznajući da države članice imaju ključnu ulogu u poticanju održivog razvoja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; poziva EU da i dalje bude predvodnik u provedbi ciljeva održivog razvoja u EU-u i diljem svijeta pružanjem političke i financijske potpore; ponovno potvrđuje svoju snažnu predanost Paktu za budućnost; poziva na jačanje uloge i sposobnosti multilateralnih institucija u cilju poboljšanja ostvarivanja ciljeva održivog razvoja;

2. prima na znanje korake poduzete od 2015. na razini EU-a i svjetskoj razini radi provedbe ciljeva održivog razvoja; žali zbog činjenice da, unatoč znatnim postignućima u proteklom desetljeću, globalna zajednica ozbiljno zaostaje u provedbi Programa održivog razvoja do 2030.; prepoznaje međusobnu povezanost 17 ciljeva održivog razvoja i činjenicu da će za postizanje Programa održivog razvoja do 2030. biti potrebno ubrzano djelovanje u okviru svih ciljeva održivog razvoja; ističe da štetne posljedice eskalirajućih sukoba, geopolitičkih napetosti, zdravstvenih i humanitarnih kriza te trostruke planetarne krize klimatskih promjena, gubitka biološke raznolikosti i onečišćenja predstavljaju znatne prepreke postizanju ciljeva održivog razvoja; stoga naglašava hitnu potrebu za međunarodnom suradnjom i sustavnom preobrazbom provedbenog okvira kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja, uzimajući u obzir gospodarska ograničenja i razvojne razlike među zemljama; žali zbog toga što većina država članica neće imati mogućnost predstaviti svoje dobrovoljne nacionalne revizije provedbe ciljeva održivog razvoja tijekom Političkog foruma na visokoj razini 2026.; ipak potiče sve države članice da provedu dobrovoljne nacionalne revizije u cilju objave informacija o provedbi ciljeva održivog razvoja;

3. zabrinut je zbog toga što trenutačna geopolitička i sigurnosna situacija, zajedno s hitnim izazovom postizanja klimatske neutralnosti, stvara dodatne poteškoće za društvo i postizanje ciljeva održivog razvoja; smatra da će stabilnost, sigurnost, sprečavanje sukoba te gospodarska otpornost i otpornost na klimatske promjene, posebno u nestabilnim kontekstima, biti potrebni za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, među ostalim u pogledu ljudskog razvoja i ravnopravnosti, te da se ne mogu postići odvojeno od geopolitike, energetske sigurnosti te sigurnosti opskrbe hranom i vodom; naglašava hitnu potrebu za povećanim naporima svih aktera i ističe nezamjenjivu ulogu multilateralizma, obrane i jačanja demokratskog multilateralnog sustava utemeljenog na pravilima pod pokroviteljstvom UN-a te održivog ulaganja u rješavanje problema na kojima se temelje ciljevi održivog razvoja;

4. ističe da je predanost EU-a globalnoj i europskoj provedbi ciljeva održivog razvoja i Programa održivog razvoja do 2030. i dalje ključna te da bi se njome trebala poslati jasna poruka partnerima diljem svijeta; podsjeća na predanost EU-a poštovanju granica planeta i postizanju klimatske neutralnosti do 2050. te u tom pogledu poziva na veću resursnu učinkovitost; poziva EU i njegove države članice da

osnaže svoju vodeću ulogu izgradnjom globalnih saveza i da konstruktivno ojačaju svoj angažman s partnerskim zemljama u cilju ostvarenja ciljeva održivog razvoja i osiguravanja odgovarajućih i održivih sredstava za njihovo postizanje premošćivanjem golemog manjka financijskih sredstava, uključujući onaj nastao ukidanjem većine financiranja iz agencije USAID;

5. ističe činjenicu da trenutačni trend demokratskog nazadovanja diljem svijeta, obilježen narušavanjem vladavine prava, slabljenjem institucija, smanjenjem civilnog prostora te rastom broja antirodnih pokreta i pokreta protiv prava, posebno kad je riječ o pravima žena i LGBTQI+ osoba, dovodi do rizika od usporavanja napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, pa čak i rizika od nazadovanja, te ugrožava postizanje Programa održivog razvoja do 2030.;

6. naglašava da ubrzavanje provedbe ciljeva održivog razvoja zahtijeva pragmatičan pristup usmjeren na rezultate, pri čemu se prednost daje transformativnim, inovativnim i koordiniranim rješenjima utemeljenima na znanosti i dokazima kojima se ostvaruju mjerljivi rezultati, te zahtijeva veću usklađenost u pogledu povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira; ističe da učinkovita provedba ciljeva održivog razvoja ovisi o dobrom upravljanju, vladavini prava, mjerama za borbu protiv korupcije i dobrom upravljanju javnim financijama; ponovno potvrđuje važnost pristupa koji se temelji na ljudskim pravima; poziva na učinkovitije praćenje, preuzimanje odgovornosti i izvješćivanje temeljeno na rezultatima u pogledu provedbe ciljeva održivog razvoja na razini EU-a i svjetskoj razini;

7. naglašava važnu ulogu privatnog sektora, inovacija i održivog financiranja u premošćivanju manjka financijskih sredstava za ciljeve održivog razvoja te poziva na jačanje javno-privatnih partnerstava i javnog upravljanja, kao i poboljšanje poslovnog okruženja u partnerskim zemljama; ističe važnost pružanja potpore lokalnim poduzetnicima, malim i srednjim poduzećima, razvoju vještina i prikladnim regulatornim okvirima, uz istodobno održavanje okolišnih i socijalnih standarda;

8. naglašava da je potrebno dati prednost ranjivim skupinama, posebno djeci, a posebno u nestabilnim kontekstima pogođenima sukobima, te poziva na pojačano, koordinirano i dugoročno ulaganje u kvalitetno obrazovanje, zdravstvenu skrb i sustave za zaštitu djece, u skladu s Programom održivog razvoja do 2030. i načelom da nitko ne smije biti zapostavljen, prepoznajući da su takva ulaganja ključna za ljudski razvoj, otpornost i održivu dugoročnu stabilnost;

Cilj održivog razvoja br. 6: svima osigurati pristup vodi i sanitarnim uslugama i održivo gospodariti vodom

9. konstatira da je cilj održivog razvoja br. 6 jedan od ciljeva održivog razvoja s najlošijim rezultatima, pri čemu nijedan od njegovih ciljeva

nije ispunjen, niti je na dobrom putu da se ostvari, a provedba polovine njih stagnira ili nazaduje; podsjeća da su pristup sigurnoj i čistoj vodi za piće i sanitarnim uvjetima temeljna prava povezana s javnim interesom te javnim i globalnim dobrima te da su ključna za poboljšanje globalnog zdravstvenog osiguranja i pristupa obrazovanju, postizanje smanjenja siromaštva i sigurnosti opskrbe hranom te zaštitu ekosustava; nadalje, naglašava da je ključno ojačati otpornost vodoopskrbe s obzirom na sve veće pritiske koji proizlaze iz klimatskih promjena, suša, poplava i onečišćenja, u kontekstu povećane potražnje za vodom i konkurentnih upotreba; inzistira da su pristup vodi i otpornost vodoopskrbe ključni za postizanje nekoliko drugih ciljeva održivog razvoja; podsjeća na europsku građansku inicijativu Right2Water i rezoluciju Parlamenta o njoj[8] te stoga poziva na donošenje mjera koje su u njoj predložene kako bi se postigao cilj održivog razvoja br. 6;

10. ističe činjenicu da je Međuvladin panel o klimatskim promjenama utvrdio da su usluge WASH jedna od najučinkovitijih mjera prilagodbe za kratkoročne klimatske šokove i mjera prilagodbe „s malim žaljenjem” te naglašava da je napredak u pogledu cilja održivog razvoja br. 6 usko povezan s jačanjem učinkovitih i otpornih sustava i sektora WASH; uviđa da su usluge WASH ključne za dostojanstvo, zdravlje, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, i ravnopravnost žena i djevojčica te poziva Komisiju i države članice da podrže rodno osjetljive intervencije u području WASH, dajući prednost intervencijama kojima se nastoji ženama osigurati pristup uslugama spolnog i reproduktivnog zdravlja te podržati potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje žena u donošenju odluka povezanih s uslugama WASH; naglašava da je u programiranju usluga WASH potrebno osigurati pristup koji uključuje osobe s invaliditetom;

11. prepoznaje središnju ulogu zdravih ekosustava u postizanju sigurnosti opskrbe vodom; ističe da su obnova i zaštita vodnog ciklusa ključne za izgradnju otpornosti na poplave, suše i nestašice vode; ističe važnost zaštite i obnavljanja slatkovodnih ekosustava, koji su ključni za sigurnost opskrbe vodom, bioraznolikost, klimatsku otpornost, zdravlje oceana i pružanje usluga ekosustava; u tom pogledu poziva države članice da u potpunosti provedu cjelokupno zakonodavstvo EU-a o vodama;

12. zabrinut je zbog nepovratnih gubitaka prirodnog vodnog kapitala, s obzirom na to da se mnogi ključni vodni sustavi već suočavaju s bankrotom vode, što utječe na pružanje vodnih usluga; podsjeća da je pristup vodi temelj globalne stabilnosti i poziva međunarodnu zajednicu da iskoristi predstojeću Konferenciju UN-a o vodama kako

---

8 Rezolucija Europskog parlamenta od 8. rujna 2015. o praćenju europske građanske inicijative „Right2Water” („Pravo na vodu”) (SL C 316, 22.9. 2017., str. 99.).

bi pitanja povezana s vodom stavila na prvo mjesto na međunarodnom dnevnom redu; ističe da vodne politike moraju poduprijeti održivo upravljanje vodnim tijelima i uključiti prakse učinkovite potrošnje vode, uključujući rješenja za pametno upravljanje vodom, u sve sektore; poziva na snažnije međunarodno djelovanje u cilju sprečavanja i ublažavanja nestašice vode i prekomjernog iskorištavanja vodnih resursa, obnove degradiranih vodnih ekosustava i poboljšanja upravljanja vodom;

13. izražava duboku zabrinutost zbog toga što prema procjenama UN-a oko 3,5 milijarde ljudi i dalje nema pristup sanitarnim uslugama kojima se sigurno upravlja, dok 1,7 milijardi ljudi nema pristup čak ni osnovnim uslugama; ističe činjenicu da sigurnost opskrbe vodom, a posebno pristup čistoj vodi i sanitarnim uvjetima znatno utječu na gospodarsku stabilnost, klimatsku otpornost i mir; u tom pogledu napominje da je sigurnost opskrbe vodom sastavni dio postupaka izgradnje mira; poziva EU da ojača svoja vanjska ulaganja u pristup vodi i sanitarnim uslugama te da osnaži svoju vodeću ulogu u zajedničkom upravljanju vodama u nestabilnim kontekstima pogođenima sukobima, kako bi se pružila potpora stabilnosti, izgradnji mira i otpornosti; nadalje poziva sukobljene strane da ne napadaju vodnu i energetsku infrastrukturu u skladu sa svojim obvezama u okviru međunarodnog prava;

14. poziva na kvalitetnije podatke i praćenje, posebno u neformalnim naseljima i regijama koje se suočavaju s nestašicom vode te na ciljana ulaganja otporna na klimatske promjene kako bi se osigurala dugoročna održivost i otpornost;

15. naglašava da bi se problem onečišćenja vode trebao rješavati i na izvoru, kao i osiguravanjem pristupa učinkovitom pročišćavanju otpadnih voda; ističe da je potrebno poboljšati prikupljanje podataka o kvaliteti i količini slatke vode te unaprijediti njihovo praćenje; potiče javno-privatna partnerstva za jačanje infrastrukture za slatku vodu i otpadne vode, uključujući projekte u području vode i odvodnje; potiče uvođenje sustava ranog upozoravanja i planiranja rizika povezanih s vodama kako bi se spriječili nepovratni gubitci; ističe važnost pročišćavanja otpadnih voda za zdravlje stanovništva i zajednica; nadalje, naglašava da su otpadne vode važan izvor podataka jer pružaju ključne pokazatelje za praćenje širenja pandemija; naglašava ključnu ulogu praćenja i prikupljanja podataka, koji bi trebali biti osmišljeni na izvediv i realističan način;

16. podsjeća da su rješenja koja se dizajniraju uz sudjelovanje lokalnih zajednica i primjenu njihova znanja najučinkovitija za postizanje otpornosti društva i zajednica na šokove povezane s vodama; naglašava važnost podupiranja izgradnje kapaciteta lokalnih zajednica, vlasti i komunalnih službi, posebno u nestabilnim okruženjima i onima u razvoju, među ostalim promicanjem rješenja koja su prilagođena lokalnim kontekstima i održiva u njima te u

kojima nitko nije zapostavljen; poziva na ciljanu potporu ženama, djeci i najranjivijim zajednicama u pogledu pristupa vodi i sanitarnim uvjetima;

17. poziva na postupno ukidanje vječnih kemikalija (PFAS-ova), počevši od robe široke potrošnje, koje su povezane sa štetnim učincima na ljudsko zdravlje i okoliš, na temelju znanstvenih dokaza, dopuštajući njihovu upotrebu samo ako ne postoje sigurne alternative; ističe da je potrebno povećati ulaganja i ubrzati istraživanje i razvoj jednakovrijednih i sigurnih alternativa;

18. poziva EU da preuzme vodeću ulogu u diplomaciji u području voda i podupiranju prekogranične suradnje u području voda, u prvom redu integriranim upravljanjem vodnim resursima, kako bi se iskoristio njegov globalni potencijal za održivi razvoj, ljudska prava, otpornost na klimatske promjene, sigurnost opskrbe hranom, zaštitu biološke raznolikosti, sprečavanje sukoba, izgradnju održivog mira i rodnu ravnopravnost, među ostalim potpunim integriranjem otpornih instrumenata i infrastruktura za vodu i sanitarne uvjete u plan za djelovanje EU-a u području klime; poziva EU da uključi prekogranično upravljanje vodama i sigurnost opskrbe vodom u razvojnu suradnju i humanitarna djelovanja EU-a; nadalje poziva EU da osigura da prekogranične inicijative u području voda koje podupire EU, uključujući infrastrukturne projekte koji se financiraju iz strategije Global Gateway, doprinose ispunjavanju potreba ljudi, među ostalim onih suočenih sa siromaštvom, te ranjivih i marginaliziranih skupina; poziva na uključivanje žena, mladih osoba i autohtonih zajednica u upravljanje vodom; preporučuje jačanje multilateralne suradnje u području voda, među ostalim ratifikacijom Konvencije UN-a o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera te Konvencije UN-a o pravu uporabe međunarodnih vodotoka za neplovidbene svrhe;

19. poziva EU i njegove države članice da integriraju provedbu ciljeva vodne politike u druga relevantna područja politike kako bi se osigurala usklađenost politika u nizu područja, uključujući poljoprivrednu i trgovinsku politiku te politiku zaštite okoliša, kao i u svoje vanjske politike, u skladu s načelom usklađenosti politika u području međunarodnog razvoja;

20. pozdravlja prvu strategiju Komisije za otpornost vodoopskrbe, kojom se obvezuje na podupiranje pristupa čistoj vodi za piće i sanitarnim uslugama za najmanje 70 milijuna ljudi; poziva EU i njegove države članice da pojačaju napore u tom pogledu i uklone razlike u postizanju ciljeva održivog razvoja br. 6 učinkovitom i potpunom provedbom te strategije;

21. poziva države članice da osiguraju bolju koordinaciju svojih programa otpornosti vodoopskrbe, s naglaskom na klimatski otpornim uslugama i infrastrukturi u području vodoopskrbe i

sanitarnih usluga; poziva EU da kroz inicijative Tima Europa podrži izgradnju kapaciteta, jačanje institucija i pristupe integriranom upravljanju vodnim resursima u partnerskim zemljama, kako bi se poboljšalo planiranje i održavanje usluga vodoopskrbe i sanitarnih usluga te upravljanje njima, među ostalim i kroz partnerstva s lokalnim vlastima, pružateljima javnih usluga i civilnim društvom; poziva na vrlo ambiciozan pristup jačanju globalnog upravljanja vodama i sudjelovanje u tom pogledu na multilateralnim forumima, kao što su sastanci na vrhu skupine G7, sastanci na vrhu skupine G20, Dijalog iz Bakua o vodi za djelovanje u području klime i Konferencija UN-a o vodama;

22. izražava zabrinutost zbog nedostatka napretka u pogledu održivog iskorištavanja oceana, mora i morskih resursa; poziva EU i države članice da na temelju obveza preuzetih na Konferenciji UN-a o oceanima 2025. hitno zaštite oceane te da povećaju svoj financijski doprinos zaštiti i obnovi morskih ekosustava; izražava duboku zabrinutost zbog sve većih razina onečišćenja mora; poziva na to da se hitno uvedu strože mjere i ubrza provedba kako bi se stalo na kraj onečišćenju mora i na razini EU-a i na međunarodnoj razini; žali zbog neuspjeha globalnih pregovora o prvom međuvladinu sporazumu o plastici; poziva na donošenje ambicioznog obvezujućeg globalnog sporazuma o onečišćenju plastikom u nastavku međuvladinih pregovora 2026.;

Cilj održivog razvoja br. 7: svima osigurati dostupnost energije iz pouzdanih, održivih i modernih izvora po pristupačnim cijenama

23. ističe da je postizanje univerzalnog pristupa čistoj i priuštivoj energiji ključan međusektorski pokretač cijelog Programa održivog razvoja do 2030.; ističe da će postizanje cilja održivog razvoja br. 7 pomoći u ostvarivanju brojnih drugih ciljeva održivog razvoja, uključujući one koji se odnose na iskorjenjivanje siromaštva, životni standard i društveno-gospodarski razvoj, inkluzivan i održiv gospodarski rast, ravnopravnost spolova, klimatske promjene, sigurnost opskrbe hranom, javno zdravlje, održive gradove i zajednice, čistu vodu i sanitarne usluge;

24. poziva EU da nastavi podupirati globalnu tranziciju na energetski sustav temeljen na obnovljivim izvorima, koji predstavlja ključan pokretač gospodarskog razvoja, otpornosti i dugoročne energetske sigurnosti; podsjeća na središnju ulogu obnovljive energije u ostvarivanju cilja održivog razvoja br. 7;

25. ističe da je za postizanje cilja održivog razvoja br. 7 potrebna modernizirana i međusobno povezana europska mreža; prepoznaje potencijal Paketa mjera za europske mreže u omogućivanju prekograničnog protoka pristupačne energije;

26. ističe ključnu ulogu cjenovno pristupačne, održive i sigurne energije u podupiranju održivog gospodarskog rasta, jačanju industrijske baze EU-a i očuvanju kvalitetnih radnih mjesta; ističe važnost jačanja dugoročne otpornosti europskog energetskog sustava osiguravanjem održivih lanaca opskrbe, poticanjem inovacija i održavanjem konkurentnih, cjenovno pristupačnih i pravednih troškova energije, čime se omogućuje pouzdan energetski sustav za građane i industriju koji je otporan na promjene u budućnosti;

27. naglašava da je potrebno diversificirati izvore energije, posebno povećanjem proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, kao i promicati energetsku učinkovitost, smanjiti emisije stakleničkih plinova te ubrzati održiva i odgovorna ulaganja u čiste tehnologije kao ključne sastavnice ostvarivanja cilja održivog razvoja br. 7; nadalje poziva Komisiju i države članice da predvode u uvođenju obnovljive energije te da smanje ovisnosti o zemljama izvan EU-a;

28. pozdravlja činjenicu da je cilj održivog razvoja br. 7 jedan od ciljeva u kojem je dosad ostvaren najveći napredak, ponajprije zahvaljujući brzom širenju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora; potiče Komisiju da prednost da uvođenju troškovno učinkovitih rješenja koja se temelje na obnovljivim izvorima energije i energetskoj učinkovitosti za kućanstva i industriju, zajedno s partnerskim zemljama, osiguravanjem potrebnih financijskih sredstava u tu svrhu, a osobito poticanjem privatnih ulaganja; posebno poziva na povećanje opsega neovisnih sustava obnovljive energije u nestabilnim okruženjima i okruženjima pogođenima sukobima, primjenom pristupa osjetljivog na sukobe, na korist i raseljenog stanovništva i zajednica domaćina te radi jačanja otpornosti i lokalnog gospodarskog i ljudskog razvoja;

29. naglašava važnost što skorijeg postupnog ukidanja fosilnih goriva, u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma i Konsenzusa iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, te postupnog ukidanja svih subvencija za fosilna goriva i subvencija štetnih za okoliš u skladu s Osmim programom djelovanja EU-a za okoliš; u tom pogledu pozdravlja prvu konferenciju o napuštanju fosilnih goriva, koja je održana u Santa Marti (Kolumbija) od 24. do 29. travnja 2026.;

30. naglašava važnost promicanja ulaganja EU-a u decentralizirane i održive sustave obnovljive energije, uključujući kućne solarne kućne sustave, male mreže, izvanmrežne sustave i inicijative u vlasništvu zajednice, kako bi se pojačali napori za premošćivanje jaza u pristupu energiji, posebno u partnerskim zemljama i u nestabilnim okruženjima, pri čemu prepoznaje njegov ključan učinak na obrazovanje, zdravstvenu skrb i zaštitu, posebno za žene i djecu;

31. ističe da se širenje pristupa energiji može ubrzati partnerstvima između javnih ustanova i privatnog sektora; naglašava da bi se energetske intervencije i projekti trebali temeljiti na analizama u

kojima se vodi računa o sukobima te odgovarati stvarnim lokalnim situacijama i potrebama kako bi se maksimalno iskoristio njihov transformativni učinak, posebno u zapostavljenim i nestabilnim okruženjima; ističe ključnu ulogu koju u tom pogledu imaju organizacije civilnog društva te potrebu za smislenim uključivanjem lokalnih dionika;

32. poziva Komisiju da ojača ulaganja EU-a, kako u okviru inicijative Global Gateway tako i u okviru predloženog instrumenta Global Europe, uz osiguravanje jednakih koristi za partnerske zemlje, osobito u pogledu razmjene znanja i prijenosa tehnologije, osposobljavanja i prekvalifikacije lokalnog stanovništva, otvaranja radnih mjesta, dekarbonizacije industrijskih djelatnosti u kojima je teško smanjiti emisije te pristupa čišćoj mobilnosti i energiji;

33. naglašava potrebu za daljnjim razvojem globalne suradnje i održivih lanaca vrijednosti kako bi se osiguralo da se kritične sirovine, koje su potrebne za globalnu energetsku sigurnost, kao i za digitalnu i zelenu tranziciju, nabavljaju u skladu s pristupom utemeljenim na pravima; ističe da se tim pristupom moraju uzeti u obzir potrebe i potražnje i ponude, na način kojim se ublažavaju negativni socijalni, okolišni i gospodarski učinci, posljedice za ljudska prava, poput dječjeg rada, kao i učinci na lokalne zajednice, te da se mora doprinijeti industrijskom i socioekonomskom razvoju zemalja podrijetla, uključujući njihovu ulogu u cjelokupnom lancu vrijednosti kritičnih sirovina, uz istodobno osiguravanje smislenog sudjelovanja lokalnih zajednica i organizacija civilnog društva u tom procesu; u tom pogledu ističe potrebu za nadogradnjom ciljeva i načela panela glavnog tajnika UN-a o kritičnim mineralima u energetskoj tranziciji, kojim supredsjeda EU, kako bi se promicala održiva proizvodnja minerala i razvoj lokalnih lanaca vrijednosti;

34. naglašava važnost potpunog i učinkovitog sudjelovanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica u cijelom lancu vrijednosti kritičnih sirovina, u skladu s Deklaracijom UN-a o pravima autohtonih naroda;

35. prepoznaje da bez pravilnog upravljanja rastuća potražnja za kritičnim sirovinama može dovesti do jačanja strateških ovisnosti, povećanja geopolitičkih ranjivosti i napetosti te kršenja ljudskih prava, kao i doprinijeti okolišnim i društvenim izazovima; stoga naglašava važnost jačanja konkurentnog i otpornog kružnog gospodarstva, posebno poboljšanjem učinkovitosti resursa, jačanjem kapaciteta za recikliranje i poticanjem inovacija u području sekundarnih sirovina, kako bi se smanjila upotreba prirodnih resursa i ovisnost o kritičnim sirovinama; u tu svrhu poziva na poduzimanje koraka prema povećanoj globalnoj suradnji u području održivog upravljanja resursima;

36. naglašava da je potrebno pojačati mjere za borbu protiv energetskog siromaštva, posebno u nestabilnim situacijama i situacijama koje

uključuju raseljavanje stanovništva; ističe da energetsko siromaštvo utječe na životni standard, ugrožava izvore prihoda i zdravlje ljudi, otežava pružanje osnovnih usluga te zahtijeva ciljane mjere za ranjive skupine, posebno žene i djecu, uključujući socijalne energetske tarife i subvencije;

37. naglašava da energetsko siromaštvo u nestabilnim okruženjima i okruženjima pogođenima raseljavanjem stanovništva ugrožava izvore prihoda, pružanje osnovnih usluga, ljudski razvoj i društvenu stabilnost, pri čemu posebno pogađa ranjive skupine;

Cilj održivog razvoja br. 9: izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije

38. pohvaljuje ukupni napredak postignut u pogledu cilja održivog razvoja br. 9, a posebno znatne napretke u razvoju infrastrukture, uključivom i održivom industrijskom rastu te inovacijama; napominje, međutim, da je napredak neujednačen među državama i regijama; smatra da su potrebna ciljana djelovanja da bi se uklonile te razlike i osigurao jednak napredak u provedbi cilja održivog razvoja br. 9;

39. naglašava stratešku važnost sigurne, održive i otporne infrastrukture, uključujući digitalnu, prometnu, energetsku i vodnu infrastrukturu, s ciljem potpore gospodarskom razvoju, poboljšanja povezivosti, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama te poboljšanja ljudskog razvoja, posebno u ruralnim i rubnim područjima; poziva na cjelovit pristup kojim će se klimatska otpornost integrirati u svaku fazu životnog ciklusa infrastrukture;

40. naglašava potrebu za smanjenjem infrastrukturnih i socioekonomskih nejednakosti, uključujući one povezane s digitalnom dostupnošću i energetskim siromaštvom; inzistira na tome da infrastrukturni projekti i projekti povezivosti moraju doprinositi stvaranju lokalne dodane vrijednosti te da se njima moraju poštovati načela univerzalne pristupačnosti kako infrastrukturni projekti ne bi stvarali nove prepreke te kako bi se potaknulo puno uključivanje najranjivijih skupina; naglašava da je potrebno osigurati rodno osjetljive pristupe u digitalnim ulaganjima kako bi se premostio rodni digitalni jaz jer trajne prepreke ograničavaju izglede žena i djevojčica da imaju koristi od novih tehnologija;

41. naglašava potrebu za promicanjem održivih rješenja za smanjenje ekološkog otiska poduzeća u svim sektorima, kao što su odgovorna potrošnja resursa i njihova učinkovitost te pojačane mjere za postizanje kružnog gospodarstva; podsjeća na važnost načela „onečišćivač plaća”;

42. ističe da uključiva i održiva industrijalizacija, uz istodobno poticanje konkurentnosti, inovacija i ulaganja, u svrhu provedbe Programa održivog razvoja do 2030. i nakon njegova isteka mora biti usklađena s ciljevima klimatske neutralnosti, zaštite okoliša i bioraznolikosti te

pravedne tranzicije kojom se nikoga ne zapostavlja; u tom pogledu naglašava potrebu za daljnjim ulaganjima kako bi se postigao cilj održivog razvoja br. 9, osobito putem javno-privatnih partnerstava i drugih instrumenata za smanjenje rizika, među ostalim u okviru strategije Global Gateway, te drugih europskih razvojnih financijskih institucija; poziva na povećanje javnih ulaganja u zelenu, digitalnu i socijalnu infrastrukturu, uključujući javni prijevoz, energetske mreže i digitalnu povezivost, kako bi se poticao napredak u svim regijama, a posebno u najmanje razvijenim zemljama; nadalje, poziva EU da dodatno mobilizira privatni kapital kako bi ulaganja postala privlačna privatnim ulagačima; naglašava da bi se takvim ulaganjima, kako bi bila uzajamno korisna, trebalo podupirati stvaranje lokalne dodane vrijednosti, dobro upravljanje, fiskalne koristi i visoki ekološki standardi;

43. ističe ulogu inovacija, istraživanja i tehnološkog razvoja u povećanju produktivnosti, konkurentnosti i održivosti, uključujući istraživanje, razvoj i primjenu održivih tehnologija; poziva na veću potporu za poduzetništvo, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te razvoj vještina kao ključne pokretače inovacija, produktivnosti i uključivog industrijskog rasta, posebno u zemljama s niskim dohotkom;

44. poziva na jačanje suradnje između EU-a i partnerskih zemalja u području prijenosa tehnologije, istraživačkih partnerstava i inovacijskih ekosustava, promicanjem istraživačke suradnje i omogućivanjem najmanje razvijenim zemljama i zemljama s niskim dohotkom da napreduju u globalnim lancima vrijednosti;

Cilj održivog razvoja br. 11: gradove i naselja učiniti uključivima, sigurnima, otpornima i održivima

45. prima na znanje rizike povezane s brzom urbanizacijom u kombinaciji s klimatskim promjenama, onečišćenjem i gubitkom bioraznolikosti; u tom pogledu naglašava potrebu za uključivanjem prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite bioraznolikosti u urbano planiranje te za jačanjem mjera urbane otpornosti, među ostalim poticanjem energetski učinkovitog i klimatski otpornog stanovanja, proširenjem zelenih površina radi obnove ekosustava, jačanjem pripravnosti, prevencije i odgovora na katastrofe te poboljšanjem upravljanja vodama i zaštite od poplava; nadalje ističe važnost osiguravanja učinkovite uporabe zemljišta i ograničavanja negativnih učinaka nekontroliranog širenja urbanih područja kako bi se zaštitili ekosustavi i postigao održivi urbani razvoj;

46. naglašava da je za postizanje cilja održivog razvoja br. 11 potrebno staviti poseban naglasak na rješavanje nejednakosti u urbanim sredinama; nadalje naglašava da klimatske promjene, među ostalim u urbanim sredinama, nerazmjerno pogađaju žene i djevojčice, posebno one u nestabilnim ili osjetljivim kontekstima; poziva vlade i lokalne vlasti da osiguraju da se ulaganja pravedno raspodjeljuju i da

se njima rješava problem marginalizacije, posebno u područjima koja se trenutačno suočavaju sa sustavnim nedostatkom dostupnog i cjenovno pristupačnog prijevoza, javnih usluga, lokalnih i održivih prehrambenih lanaca te stanovanja, pri čemu se posebna pozornost posvećuje ranjivim i socioekonomski ugroženim skupinama;

47. žali zbog činjenice da velik dio urbanog stanovništva i dalje nema pristup cjenovno pristupačnim, učinkovitim i održivim prometnim sustavima; napominje da su povećanje dostupnosti, pristupačnosti i uporabe javnog prijevoza, zajedno s infrastrukturom za aktivnu mobilnost, kao i druga inovativna i čista rješenja u području mobilnosti, ključni alati za smanjenje onečišćenja zraka; naglašava važnost osiguravanja odgovarajuće infrastrukture i usluga za osobe sa smanjenom pokretljivošću, uključujući osobe s invaliditetom;

48. naglašava da je hitno potrebno dodatno unaprijediti i provesti sustav prikupljanja otpada i gospodarenja otpadom, u skladu s načelima hijerarhije otpada, među ostalim, prema potrebi, upotrebom digitalne tehnologije i umjetne inteligencije te ulaganjem u sustave ponovne uporabe i recikliranja i smanjenje količine otpada; ističe ulogu koju predstojeći akt o kružnom gospodarstvu ima u iskorištavanju potencijala kružnog gospodarstva; poziva na donošenje mjera za olakšavanje stvaranja istinskog tržišta EU-a za sekundarne sirovine;

49. podsjeća da je hitno potrebno provesti energetska i klimatska rješenja na lokalnoj i općinskoj razini, među ostalim s pomoću rješenja koja se temelje na prirodi, kako bi se odgovorilo na učinke klimatskih promjena, uključujući izloženost ekstremnim vrućinama;

50. podsjeća da je potrebno djelovati u pogledu modernizacije, cjenovne pristupačnosti i održivosti stanovanja povećanjem primjene energetski učinkovitih stambenih modela i građevinskih strategija otpornih na klimatske promjene; u tom pogledu naglašava važnost povećanja ulaganja, koja mogu uključivati privatna ulaganja i javno-privatna partnerstva, te poziva EU da podrži gradove u iskorištavanju kapitala putem inovativnih financijskih instrumenata;

51. prepoznaje pravo na život u miru, sigurnosti i dostojanstvu kao jedno od temeljnih ljudskih prava te napominje da kriza u području priuštivog stanovanja pogađa do tri milijarde osoba diljem svijeta; naglašava da je do 2030. potrebno svima osigurati pristup pristojnom, odgovarajućem, sigurnom, pristupačnom, održivom, energetski učinkovitom i cjenovno prihvatljivom stanovanju i osnovnim uslugama, među ostalim promicanjem politika javnog stanovanja; poziva EU da podupre partnerske zemlje u razvoju politika socijalnog stanovanja;

52. potiče tješnju suradnju između gradova, poduzeća, istraživačkih institucija i organizacija civilnog društva radi poticanja inovacija, razmjene najboljih praksi i šire primjene uspješnih urbanih rješenja,

među ostalim putem partnerstava između europskih gradova i gradova u partnerskim zemljama, platformi EU-a i inicijativa za razmjenu znanja;

Cilj održivog razvoja br. 17: jačati provedbene mjere i revitalizirati globalno partnerstvo za održivi razvoj

53. poziva EU da nastavi zagovarati multilateralizam, međunarodni poredak utemeljen na pravilima i potporu sustavu UN-a radi osiguravanja globalnog vodstva u provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i popunjavanja praznina koje su ostavili drugi, izgradnjom novih i jačanjem postojećih savezništava te suradnjom s globalnim partnerima radi mobilizacije financijskih sredstava; ističe da je potrebno ojačati međunarodne ugovora i sporazume, kao što su Pariški sporazum, Konvencija o biološkoj raznolikosti te regionalne inicijative za očuvanje;

54. ponovno ističe svoju potpunu predanost trajnoj vrijednosti multilateralizma te naglašava da je modernizirani multilateralni sustav upravljanja trgovinom od ključne važnosti; podsjeća na potporu EU-a mandatu WTO-a i tekućim pregovorima o Ugovoru UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;

55. zabrinut je zbog godišnjeg investicijskog jaza od približno četiri bilijuna USD, koliko je potrebno za ostvarenje ciljeva održivog razvoja, a koji se dodatno povećava zbog smanjenja razine službene razvojne pomoći; potiče EU i države članice da nastoje osigurati dostatna financijska sredstva za ispunjavanje obveze potrošnje 0,7 % BND-a na službenu razvojnu pomoć te 0,2 % BND-a na službenu razvojnu pomoć najmanje razvijenim zemljama;

56. snažno potiče istraživanje mogućnosti za iskorištavanje privatnog financiranja, među ostalim putem unije tržišta kapitala; u tom pogledu pozdravlja platformu za ulagače u ciljeve održivog razvoja Programa UN-a za razvoj, koja privatnim poduzećima omogućuje da utvrde „područja mogućnosti ulaganja” kako bi se doprinijelo održivom razvoju, te potiče daljnja ulaganja, među ostalim putem javno-privatnih partnerstava, kako bi se doprinijelo smanjenju manjka financijskih sredstava za ciljeve održivog razvoja, pri čemu je potrebno poštovati kriterije Odbora za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj; dodatno potiče borbu protiv nezakonitih financijskih tokova, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza;

57. izražava duboku zabrinutost zbog mogućnosti izbijanja dužničke krize u zemljama u razvoju, posebno u zemljama s niskim dohotkom i najmanje razvijenim zemljama, te kao prvi korak poziva na otpis duga i restrukturiranje duga za pogođene zemlje, uzimajući u obzir načela Konferencije UN-a o trgovini i razvoju o promicanju odgovornog državnog kreditiranja i zaduživanja te načela OECD-a o

održivosti duga, kao i načelo suverenosti nad resursima; naglašava da je dostupne resurse potrebno koristiti na učinkovit i odgovoran način; prepoznaje važnost financiranja temeljenog na bespovratnim sredstvima te vrlo povoljnih oblika financiranja i instrumenata koji ne stvaraju dug za pogođene zemlje; u tom pogledu naglašava ograničenja globalne financijske arhitekture i nedostatnu međunarodnu potporu; naglašava da su tim zemljama hitno potrebna veća financijska sredstva i fiskalni prostor kako bi se omogućila znatno veća ulaganja u ciljeve održivog razvoja; u tom pogledu prima na znanje tekuće pregovore o izradi i provedbi Okvirne konvencije UN-a o međunarodnoj poreznoj suradnji;

58. naglašava da bi se učinkovita globalna partnerstva trebala temeljiti na uzajamnoj suradnji te da bi se njima trebali ostvarivati zajednički ciljevi partnera; naglašava važnost transparentnosti, dobrog upravljanja i mjerljivog učinka u svim naporima za razvojnu suradnju;

59. naglašava stratešku važnost i potencijal inicijative Global Gateway kao vodećeg instrumenta EU-a za jačanje održivih partnerstava i pružanje visokokvalitetne infrastrukture, uz istodobno promicanje međunarodnih standarda te dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja u partnerskim zemljama;

60. potiče tješnju suradnju s partnerskim zemljama, međunarodnim financijskim institucijama, regionalnim razvojnim bankama i lokalnim dionicima radi koordinacije razvojnih aktivnosti, izbjegavanja preklapanja i povećanja učinka u potpori provedbi Programa održivog razvoja do 2030., posebno u nestabilnim područjima te područjima pogođenima sukobima i raseljavanjem; naglašava da bi programi razvojne suradnje trebali uključivati jasne mehanizme procjene učinka i participativno praćenje koje uključuje lokalne dionike;

Izgledi

61. ponavlja da su ciljevi održivog razvoja jedini globalno dogovoreni i sveobuhvatni skup ciljeva koji se odnosi na glavne izazove s kojima se suočavaju razvijene zemlje i zemlje u razvoju te da su trenutačno najbolji dostupni alat za rješavanje njihovih temeljnih uzroka; ponovno potvrđuje da je najmanje razvijenim zemljama i zemljama s niskim dohotkom, kao najranjivijim skupinama zemalja, potrebna pojačana globalna potpora kako bi se ostvarili ciljevi održivog razvoja; poziva EU da nastavi i ojača svoju ulogu u raspravama na Političkom forumu UN-a na visokoj razini 2026. kako bi se otvorio put ubrzanom djelovanju s obzirom na rok za provedbu Programa održivog razvoja do 2030. te promicao program za globalni održivi razvoj koji je usmjeren na budućnost i koji će se nastaviti i nakon 2030.;

62. poziva EU i države članice da izrade provedbene planove s konkretnim rokovima za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, uz utvrđivanje ambicioznih ciljeva i za razdoblje nakon 2030.; u tom pogledu poziva Komisiju da bude primjer i razvije sveobuhvatnu strategiju popraćenu strukturiranim planom za provedbu ciljeva održivog razvoja; pozdravlja prvo dobrovoljno preispitivanje provedbe ciljeva održivog razvoja koje je EU proveo 2023. i smatra da bi takva preispitivanja trebala postati redovita;

63. ističe da ciljevi održivog razvoja predstavljaju i gospodarsku priliku za izgradnju istinske dobrobiti te održivog i uključivog gospodarstva kojim se potiču konkurentnost, inovacije i otpornost i koje ljudima omogućuje pristojan život uz potpuno poštovanje granica planeta, uključujući biološku raznolikost i okoliš, upotrebu novih tehnologija te stvaranje novih gospodarskih sektora i otvaranje radnih mjesta; naglašava da bi se prijelazom na održivo i otporno gospodarstvo trebali promicati dostojanstven rad, socijalna zaštita i snažna radnička prava diljem svijeta;

64. naglašava da je potrebno osigurati usklađenost politika radi razvoja, u skladu s člankom 208. UFEU-a, s ciljem uključivanja gospodarskih, socijalnih i ekoloških aspekata održivog razvoja u sve faze ciklusa donošenja politika kako bi se potaknule sinergije među područjima politika, utvrdili i uskladili mogući kompromisi te riješio problem međunarodnih učinaka prelijevanja politika EU-a;

65. naglašava da su neovisno civilno društvo kojem je dostupno odgovarajuće financiranje, kao i lokalne vlasti i zajednice, ključni partneri u provedbi Programa održivog razvoja do 2030.; ističe da je nužno stvoriti, podupirati i zaštiti prostor za građansko djelovanje te osigurati da organizacije civilnog društva, uključujući lokalne nevladine organizacije, smisleno sudjeluju u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja te dobiju odgovarajuća dugoročna i fleksibilna financijska sredstva, posebno u zemljama u kojima se prostor za građansko djelovanje smanjuje;

66. podsjeća da su žene i djeca, posebno djevojčice, nerazmjerno pogođeni gospodarskim krizama, ograničenom zdravstvenom skrbi, klimatskim promjenama, rodno uvjetovanim nasiljem i sukobima te da trajne nejednakosti i dalje ograničavaju njihovo potpuno sudjelovanje u društvu; naglašava potrebu za odgovarajućim i fleksibilnim financiranjem, među ostalim za lokalne organizacije i organizacije za prava žena, od kojih se mnoge suočavaju s ozbiljnim financijskim ograničenjima;

67. ističe da su održiv i uključiv gospodarski rast unutar granica planeta, konkurentnost i inovacije kao i snažan privatni sektor neophodni pokretači održivog razvoja i dobrobiti društava te naglašava da digitalizacija, umjetna inteligencija i čiste tehnologije imaju potencijal pomoći u postizanju globalnih ciljeva održivosti te bi stoga

trebale imati ulogu u razvojnoj viziji EU-a; potiče EU da iskoristi svoj utjecaj za promicanje Programa održivog razvoja do 2030. kako bi se ostvarila konkretna poboljšanja životnog standarda, smanjenje siromaštva i povećanje mogućnosti za buduće generacije, među ostalim jačanjem otpornosti i inovacija;

68. poziva na to da se obveze preuzete tijekom Sastanka na vrhu o budućnosti 2024., u okviru Pakta za budućnost, kao i na Četvrtoj međunarodnoj konferenciji o financiranju razvoja, održanoj 2025. u Sevilli, pretoče u konkretne mjere te da se povećaju ulaganja kako bi se premostio manjak financijskih sredstava za održivi razvoj; naglašava da svaki globalni razvojni okvir za razdoblje nakon 2030. mora biti ambiciozan, mjerljiv i usmjeren na postizanje konkretnih rezultata;

69. naglašava važnost multilateralnih sporazuma, posebno sporazuma o okolišu, kao učinkovitih okvira za promicanje međunarodne suradnje i ostvarivanje ciljeva održivog razvoja te potiče EU da dodatno ojača njihovu provedbu i učinak;

70. poziva na to da sljedeći višegodišnji financijski okvir EU-a za razdoblje 2028. – 2034. bude u potpunosti usklađen s Programom održivog razvoja do 2030. i da doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja; naglašava da se predanost EU-a ciljevima održivog razvoja treba poduprijeti ambicioznim financijskim obvezama u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2028. – 2034.; poziva EU i njegove države članice da osiguraju dodatna financijska sredstva za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, kao i za gubitke i štetu, u skladu s Planom od Bakua do Beléma dogovorenim na 29. konferenciji stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (COP 29);

°

° °

71. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.